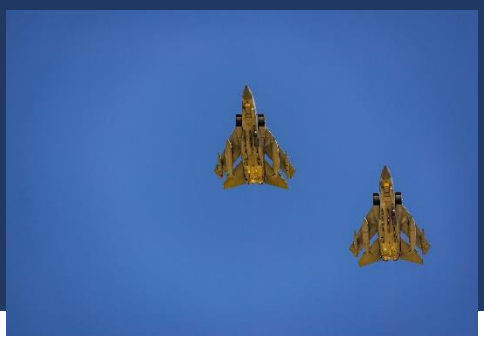

I2DS2 Pro INOVARE

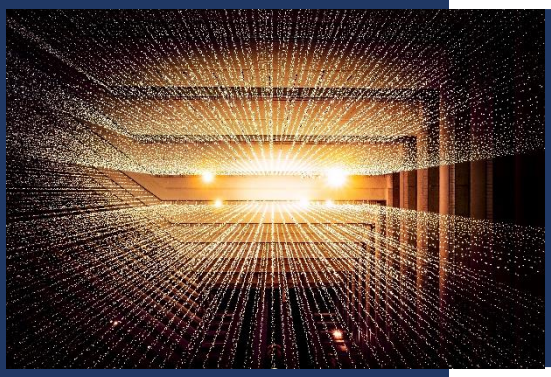

TEHNOLOGII MILITARE ȘI DUALE
PROLIFERARE, TRANZACȚII

Iunie 2021

www.i2ds2.org

TEHNOLOGII MILITARE ȘI DUALE. PROLIFERARE, TRANZACȚII

Iunie 2021

Cristian EREMIA **Sorin-Vasile NEGOIȚĂ**

- **Sisteme avansate anti-drone aeriene/tehnologii duale critice**

Compania D-Fend Solutions (Israel) produce un sistem anti-dronă remarcabil și s-a calificat ca furnizor pentru Departamentul Apărării SUA și FBI.

Sistem avansat de comandă și control multi-senzor MSC2

Compania israeliană D-Fend Solutions - lider în soluții anti-drone aeriene bazate pe tehnici electronice de radio-frecvență (RF) și tehnologii cibernetice de preluare a controlului asupra unei drone țintă, a anunțat cu circa două luni în urmă că noul său sistem avansat de comandă și control multi-senzor (MSC2) este finalizat.

Sursa: https://www.d-fendsolutions.com/newsroom/media-coverage/

MSC2 este o soluție tehnică de management centralizat, concepută pentru a controla senzori multipli de tip "EnforceAir D-Fend C-sUAS". Acesta este un sistem anti-dronă și a devenit emblematic, deoarece asigură capabilitatea de a detecta dronele ostile/inamice, de a le identifica și de a le prelua sub propriul control. MSC2 facilitează astfel o acoperire permanentă și extinsă pentru anihilarea dronelor care prezintă amenințări de securitate.

În prezent, D-Fend Solutions a devenit cel mai important furnizor de echipamente cu tehnologii duale și avansate contra-dronelor aeriene. Aceste echipamente permit preluarea totală a controlului asupra dronelor cu potențiale riscuri de securitate și anihilarea acestora în siguranță, în condițiile unor medii complexe.

În context, trebuie remarcat că Unitatea pentru Inovații de apărare - United States Defense Inovation Unit - US DIU, a selectat cu puțin timp în urmă compania israeliană "D-Fend Solutions" în calitate de dezvoltator de soluții anti-drone aeriene pentru a furniza sisteme "EnforceAir c-UAS" (anti-sisteme aeriene fără pilot, anti-UAS) - care constituie în esență sisteme principale de radiofrecvență (RF), pentru a fi integrate în sisteme anti-drone aeriene, sau pentru a dezvolta în parteneriat cu Departamentul apărării (DoD) capabilități avansate "EnforceAir D-Fend C-sUAS", pentru contracararea UAS mici în cadrul unor operații speciale și în condițiile unui conflict de mică intensitate sau de asigurare tehnică în combaterea terorismului.

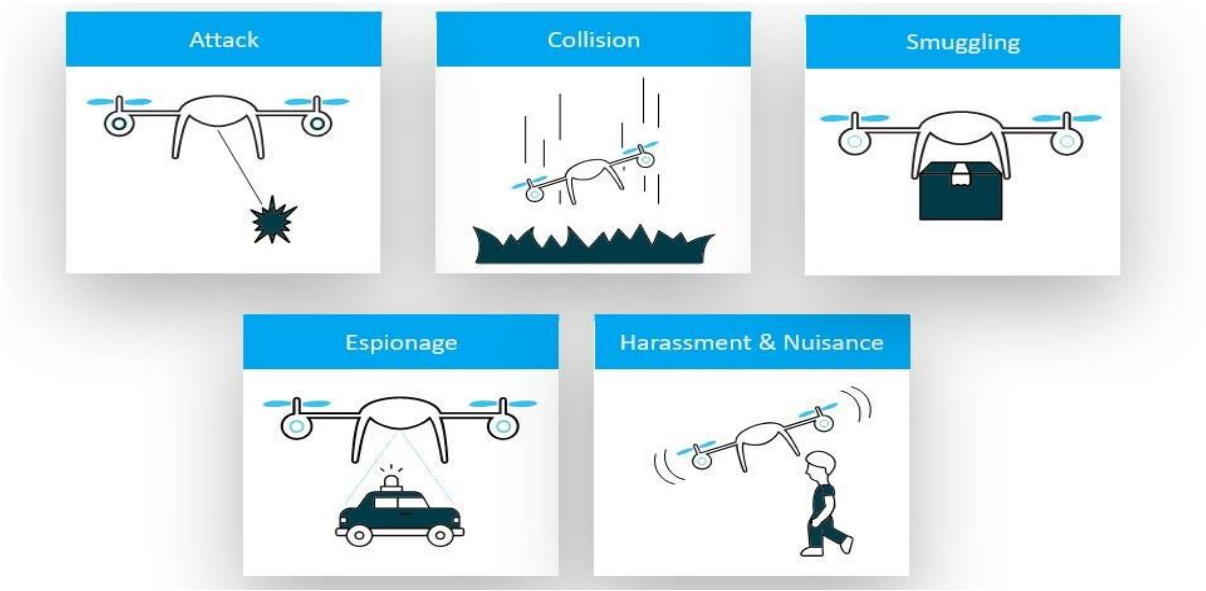

Sursa: https://www.d-fendsolutions.com/newsroom/media-coverage/

Amenințările prezentate de drone ostile, inamice, sau periculoase și la care D-Fend oferă soluții de contracarare pot fi clasificate astfel: **atac** (dronele pot transporta explozivi sau arme biologice și chimice care provoacă daune grave și pierderi costisitoare); **coliziune** (o dronă care intră pe calea de zbor a unei aeronave pune în pericol navele și personalul, pot fi însă și cazurile dronelor prost pilotate); **contrabandă** (drone pentru trafic de droguri, arme sau altă contrabandă, ce pot ocoli cu ușurință sistemele de securitate); **spionaj** (dotate cu aparatură adecvată, dronele pot spiona obiective și locații sensibile, sau persoane de interes).

Fiind deci cunoscut faptul că amenințările produse de drone pot fi diferite, în funcție de misiunile acestora sau de mediul de operare, D-Fend Solutions oferă opțiuni multiple de dislocare și de acoperire optimizabilă pentru o gamă largă de scenarii și condiții de mediu.

Mult mai concret, "EnforceAir c-UAS" este un sistem avansat autonom care detectează și identifică în regim automat și pasiv dronele aeriene adverse/inamice sau care prezintă amenințări de securitate. Totodată, acest echipament este capabil să preia controlul total

asupra dronelor adverse identificate, asigurând aterizarea acestora într-o zonă agreată în condiții de siguranță.

În același timp, MSC2 este capabil să se integreze optim în sistemele C2 ale unor terțe părți, ceea ce permite operatorilor din eșaloanele de comandă să vizualizeze în timp real informații despre dronele adverse pe platforme electronice (bazate pe hărți) de comandă/control C2 generale, inclusiv cu opțiunea de a declanșa anihilarea. Organizațiile pot integra perfect sistemele ”EnforceAir” în procesele lor de management tehnic centralizat al operațiilor și, datorită avantajului de a putea fi agregate informațiile de la toți senzorii din rețea, se poate extinde conștientizarea operațională unificată dincolo de echipa tactică care operează concret ”EnforceAir”, asistându-se procese decizionale critice pentru orice misiune.

Un alt avantaj evident al soluțiilor D-Fend este acela că se elimină oportun duplicările (și confuziile) care pot apare dacă mai mulți senzori detectează aceeași dronă, deoarece serverul MSC2 determină senzorul optim (pe baza parametrilor semnalelor radio, a benzilor de frecvențe și a interferențelor) pentru a se iniția o procedură de anihilare.

Sistemele ”EnforceAir” operate în cadrul MSC2 pot fi configurate ușor și rapid, respectiv dislocate pe platforme staționare în orice formă de relief, sau pe platforme mobile terestre sau navale. Pot fi operate în regim ”la vedere” sau ”acoperit” (în secret). Partea hardware a echipamentului este compactă, ușor de (re)asamblat și de desfășurat în altă locație – durată de odinul minutelor, fiind deci extrem de rapid (re)dislococabilă.

Sursa: D-Fend Solutions

Prin urmare, a fost realizată practic o trecere de la ”protecția punctuală/descentralizată” cu un singur senzor, la ”securizarea centralizată” a unor suprafețe largi de teren, folosind mai mulți senzori, ceea ce permite departamentelor respective să extindă rapid securizarea anti-dronă pentru cam orice cerință operațională. Echipamentul deține tehnologii de război electronic (însă non-bruiaj electronic) și non-cinetice, care reduc către zero orice risc de securitate, chiar și în condiții de lipsă de vizibilitate directă. Pe scurt, toate aceste performanțe le recomandă pentru a opera în medii complexe, inclusiv în cele urbane.

Ca atare, soluția MCS2 s-a impus ca fiind esențială în linii generale pentru departamente militare și civile care au ca misiuni asigurarea apărării anti-dronă și securizării unor areale vaste – aeroporturi, infrastructuri mari inclusiv critice etc., asigurând performanțele amintite în condiții de eficiență, fără a crește numărul de persoane necesare pentru operarea mai multor sisteme ”EnforceAir” simultan.

În ultimii 2-3 ani, ”EnforceAir a fost testat cu succes de unități ale DoD, precum și de cele din DoJ (justiție) și DHS pentru neutralizarea dronelor comerciale ostile. Astfel, există deja agenții care operează curent aceste sisteme israeliene anti-drone, cum ar fi Forțele pentru Operații Speciale, Forțele Terestre, FBI sau unitățile pentru vămi și patrule de frontieră. ”EnforceAir D-Fend C-sUAS” a fost selectat dintr-un număr de 16 companii și declarat ca fiind ”cel mai bun sistem RF din clasa sa pentru monitorizare integrată și evaluare operațională”. DIU a testat permanent capacitatea ”EnforceAir” de a se integra într-un C-s UAS ca ”sistem de sisteme” la o sesiune ”Counter Drone” experimentală de testare guvernamentală la finele anului trecut.

De altfel, activitățile de testare și evaluare sunt permanente la nivelul DoD, tocmai pentru a evalua în mod cuprinzător tehnologiile de vârf C-sUAS. Testele și evaluările permit DOD să înțeleagă pe deplin complexitatea proiectelor dezvoltate tocmai pentru a răspunde la problematica dificilă de combatere a dronelor moderne mici, precum și potențialilor clienți și piețe de profil. Având deja sute de dislocări în întreaga lume, EnforceAir și MSC2 reprezintă o ofertă tehnologică de referință a companiei D-Fend, care este capabilă să demonteze cele mai periculoase amenințări produse de drone aeriene ostile, deopotrivă în sectorul militar, pentru siguranța și ordinea publică, pe aeroporturi, protecția frontierelor sau în diferite scenarii in domeniul naval, pentru securitatea evenimentelor majore, în medii cu infrastructuri critice strategice și nu numai.

Prin ”EnforceAir”, D-Fend continuă ”să demonstreze performanțe ridicate depășind toate celelalte soluții c-UAS” - a declarat G.Gudger, președintele companiei ELTA North America, furnizor exclusiv al soluțiilor companiei D-Fend în SUA. A fi selectată ca cea mai bună soluție RF de către DoD este o realizare remarcabilă pentru D-Fend” - a subliniat președintele companiei D-Fend, Z.Halachmi, pledând pentru unicitatea soluției esențiale asigurată de compania sa, și care oferă protecția adecvată pentru infrastructurile, trupele și cetățenii SUA.

2021 va deveni jalon pentru dezvoltarea tehnologiilor anti-dronă.

Se impune a fi remarcate evaluările experților de la D-Fend, care arată că, datorită revenirii în actualitate a amenințărilor provocate de dronelor aeriene ostile/periculoase pe fondul reducerii efectelor pandemiei, operațiunile cu drone vor fi optimizate și vor transforma societățile cu aplicații din ce în ce mai largi, aglomerând spațiul aerian și crescând șansele unor incidente de securitate – coliziuni, sau mai grav - acte criminale sau teroriste.

În anul 2021, constructorii de tehnologii avansate anti-drone se vor concentra asupra dezvoltării rapide de contramăsuri din ce în ce mai sofisticate pentru confruntarea amenințărilor complexe produse de UAS-uri. Simultan, autoritățile locale vor fi treptat tot

mai determinate și autorizate să contracareze aceste amenințări și se va acționa în toate domeniile civil/militar pentru a se trece dincolo de blocarea sau lovirea (cinetică), către asimilarea de tehnologii de generația următoare, tehnologii inteligente și proactive care să ofere preluarea inițiativei și controlul permanent asupra spațiului aerian și a locațiilor din aria de responsabilitate.

Sursa: https://www.d-fendsolutions.com/newsroom/media-coverage/

În esență, este vorba despre cel puțin șase predicții D-Fend care susțin viziunea pentru 2021 prezentată mai sus.

1. ”Drone Driver” - Proliferarea aplicațiilor. Odată cu regresul pandemiei, va crește cererea acumulată pentru aplicații cu drone în mai multe industrii. Niciun domeniu nu va fi ”evitat” de drone, cele mai bune exemple fiind aplicațiile în transporturi, asistență medicală, asigurări, căutare/salvare, intell, acțiuni la dezastre, agricultură, producție, construcții etc.

2. Mai multe drone și timp de zbor = Mai multe coliziuni și infracțiuni.

În 2021 va crește utilizarea dronelor în proximitatea aeroporturilor, frontierelor, infrastructurilor critice, arenelor etc., dar se poate anticipa că mai multe drone pe cer ar putea însemna o creștere semnificativă a coliziunilor și a criminalității organizate. Rapoarte oficiale arată deja că numărul de coliziuni raportate de piloți americani cu drone reprezintă acum mai mult de jumătate din toate incidentele raportate în aeroporturi. Iar toate acestea se vor intensifica odată cu trecerea pandemiei COVID-19, pe măsură ce activitățile sociale și economia revin la normal. (Re)aglomerarea spațiilor aeriene cu drone au constituit mereu o atracție pentru actori rău intenționați sau infractori, pentru a derula acte de teroare sau de crimă organizată. De unde și necesitatea unor măsuri proporționate și mai sofisticate de vigilență și apărare împotriva dronelor periculoase.

3. Amenințările dronelor sunt definite și diferențiate.

Noile abordări privind amenințările dronelor periculoase au devenit mai nuanțate, mult mai sofisticate și diferențiate în evaluarea riscurilor. Dronele comerciale (pentru distanțe și

sarcini utile mari) reprezintă un anumit tip de amenințare, dar dronele mai mici bazate pe Wi-Fi prezintă amenințări diferite. Anumite drone se pretează pentru a fi folosite de actori din rețele de crimă organizată, în timp ce altele pot ridica pericole de accident datorate utilizatorilor imprudenți. Ca atare, cei chermați să asigure securitatea spațiului aerian vor stabili cele mai adecvate strategii și tehnologii contra-dronelor.

4. Apărarea anti-drone în sarcina autorităților locale.

În anul 2021, autoritățole locale vor realiza că apărarea împotriva dronelor periculoase este o sarcină care trebuie asumată. Ca atare, va apare obligația ca autoritățile locale de securitate să-și fortifice mai bine aeroporturile, infrastructurile, centrele de transport etc. împotriva amenințării dronelor periculoase, eforturi care se vor face doar prin instalarea de tehnologii anti-drone și de gestionare a traficului UAS.

5. Tehnologiile tradiționale încetează să mai fie elemente de bază anti-drone.

După ani de zile în care a crecut permanent numărul incidentelor cu drone în domeniul public, va apare necesitatea unei vigilențe sporite, ceea ce include o conștientizare a riscurilor provocate de dronele adverse și înterzicerea metodelor tradiționale de apărare anti-dronă bazate pe blocarea sau lovirea cinetică a acestora. Deoarece crește probabiliatea unor pierderi colaterale cauzate fie de o dronă doborâtă, de locații dens populate sau sensibile.

6. Trecerea de la metode anti-drone reactive la cele proactive.

Departamentele locale sau centrale care asigură securitatea vor trebui să adoptă un set mai larg de instrumente și sisteme pentru a contracara amenințările dronelor ostile/periculoase. Este previzibil că, în anii următori, va avea loc o trecere către metode/tehnologii mai inteligente și chirurgicale proactive, care elimină amenințările din spațiul aerian în condiții de siguranță maximă pentru locații și populații, interzicând apariția unei crize.

Noile tehnologii D-Fend, cum ar fi preluarea cibernetică bazată pe RF a controlului asupra dronelor ostile, prezintă tocmai acele soluții de precizie și siguranță pentru eliminarea amenințărilor, fără pierderi colaterale și fără distrugerea fizică a dronei. După cum spuneam mai sus, tehnologiile UAS vor deveni mai inteligente în acest an și, prin urmare, tehnologiile avansate contra-dronelor vor trebui să devină mai eficace, pe cât posibil în același timp.

- ## Noi inițiative NATO în domeniul inovării și tehnologiilor duale critice

Acceleratorul de Inovare în Apărare al Atlanticului de Nord (DIANA)

Membrii Alianței Nord-Atlantice au convenit la recentul Summit NATO (14 iunie) să lanseze o nouă inițiativă denumită ”Acceleratorul de Inovare în Apărare al Atlanticului de Nord” (DIANA), care va avea rolul să accelereze cooperarea transatlantică în domeniul tehnologiilor emergente/critice și să sprijine NATO pentru o colaborare mai strânsă cu entități care activează în domeniile de vârf ale cercetării și tehnologiilor (R&T), respectiv din industriile de apărare din sectorul public și privat, cu mediul academic, precum și cu

alte organizații non-guvernamentale active în domeniu. NATO intenționează ca DIANA să devină un tip de versiune adaptată a Agenției SUA pentru proiecte și cercetare avansată (DARPA), și care să fie pe deplin funcțională începând din anul 2023.

Sursa: nato.int (Conferința de presă a Secretarului general al NATO, Jens Stoltenberg, Bruxelles, 14 iunie 2021)

Potrivit secretarului general adjunct al NATO pentru provocările emergente de securitate, David van Weel, DIANA va avea sedii centrale atât în America de Nord, cât și în Europa și va fi conectat la centrele de experimentare existente în țările membre NATO, și care vor fi utilizate pentru ”validarea, testarea și co-proiectarea de aplicații în domeniul tehnologiilor emergente și perturbatoare”. În același timp, DIANA va avea responsabilitatea construirii și gestionării unei rețele, care să contribuie la dezvoltarea startup-urilor relevante și să susțină cerințele tehnologice ale NATO prin intermediul programelor de granturi.

DIANA va avea misiunea de a susține toate cele șapte tehnologii cheie emergente și perturbatoare (EDT) pe care NATO le-a identificat drept critice pentru viitor: inteligența artificială (IA), prelucrarea big-data, tehnologiile cuantice, capabilități autonome, biotehnologia, domeniul hipersonic și spațiul cosmic.

Unul din elementele esențiale ale proiectului DIANA va fi o piață de capital de încredere, unde companiile mici se pot conecta cu investitori deja calificați, și care sunt interesați să susțină eforturile tehnologice ale NATO. Astfel, faptul că investitorii sunt verificați din timp, va permite NATO să-și protejeze tehnologiile și să elimine din start posibilele situații de transferuri tehnologice ilicite. Și această abordare a avut ca sursă de inspirație modul de acțiune al Departamentului Apărării al SUA, care și-a înființat propria piață de capital în 2019.

În același timp, membrii NATO au convenit să creeze un fond de capital de risc, denumit ”Fondul NATO pentru inovare”, cu scopul de a stimula companiile R&T care dezvoltă tehnologii cheie, inclusiv duale, care ar putea fi utile NATO și care vor fi opționale pentru țările membre participante la program. Se dorește ca fondul - cu o perioadă inițială de funcționare de 15 ani, să fie alimentat cu circa 70 milioane Euro pe an și să nu fie administrat de NATO sau țările membre, ci de către companii care dețin o experiență largă

în domeniu. În momentul în care Fondul NATO pentru inovare va avea deja membrii săi participanți, va fi creată o cartă care va stabili modelele de finanțare, procesele de contractare rapidă și orientările politice de management.

Cu toate că NATO a investit anterior în tehnologia informației (IT) și software prin intermediul Agenției NATO pentru Comunicații și Informații (NCIA), de această dată Alianța dorește să se conecteze mai strâns cu start-up-urile aflate în stadiu incipient, mai degrabă decât cu companii consacrate mai mari, sau cu firme de apărare tradiționale.

Potrivit lui van Weel, se speră că cele două inițiative ale Acceleratorului de Inovare și ale Fondului de Inovare similar unei bănci de investiții - care au fost incluse într-o listă de recomandări din 2020 a Grupului consultativ NATO pentru tehnologiile emergente și perturbatoare, "*vor ghida Alianța înainte în secolul XXI*" cu succes.

Consolidarea apărării cibernetice în cadrul NATO

Amenințările cibernetice la adresa securității Alianței Nord-Atlantice au devenit tot mai frecvente, complexe, perturbatoare, distructive sau coercitive, ceea ce obligă NATO să continue reziliența în raport cu noul peisaj al amenințărilor cibernetice aflate în ascensiune. În același timp, Alianța trebuie să fie permanent pregătită să-și apere rețelele și operațiunile împotriva amenințărilor și atacurilor cibernetice cu care se confruntă.

Sursa: nato.int

Plecând de la aceste considerente, NATO intenționează să dezvolte un program pentru achiziționarea de noi sisteme de securitate cibernetică, cu scopul înlocuirii actualelor platforme „învechite". Acest program, care face parte dintr-o serie de eforturi de (re)împrospătare a tehnologiei cibernetice - aflat în responsabilitatea Agenției NATO pentru Comunicații și Informații (NCIA), ar trebui să înceapă la începutul anului 2022 și va avea o valoare de aproximativ 27 de milioane de euro.

Prin intermediul acestui program, NCIA caută să-și actualizeze programele de protecție (firewalls), instrumentele de testare a penetrării și alte capabilități de apărare cibernetică. Potrivit unuia dintre principalii responsabili ai Agenției în domeniul achizițiilor, Rebecca Benson, acesta ar fi „*unul dintre cele mai diverse și complexe*" dintre toate

programele de reîmprospătare a tehnologiei cibernetice, care sunt grupate în cadrul programului Capability Package (CP) 120.

Partenerul ideal pentru NCIA ar putea fi reprezentat de un integrator cu o experiență semnificativă în implementarea sistemelor de securitate cibernetică multiple și complexe cu dislocări multiple. Deoarece este avută în vedere dotarea întregii structuri a NATO, nu numai a Comandamentului aliat in Europa SHAPE. În conformitate cu notificarea NCIA privind solicitarea de reîmprospătare a sistemului de securitate cibernetică, NATO va emite o cerere de ofertă până în al treilea trimestru al acestui an. Se preconizează încheierea unui contract unic, cu preț fix, la nivel de contractor.

Totodată, NCIA a finalizat recent o nouă ***Strategie pentru securitatea cibernetică***, care își propune să instaureze încredere în capabilitățile de apărare cibernetică în cadrul Alianței. Acestă strategie, care nu a fost încă formalizată, include directive care, pe de o parte se referă la gestionarea forței de muncă și planificarea managementului riscurilor, iar pe de altă parte furnizează instrucțiuni pentru operațiuni de securitate și lucrări de inginerie. Potrivit unui important om de știință al Agenției, Sarah Brown, NCIA vrea să fie considerată drept „*un furnizor de servicii profesionale, un centru de excelență tehnică, cu o comunicare deschisă*”.

La o conferință virtuală, liderii NATO au precizat că pandemia de coronavirus a grăbit întrucâtva transformarea digitală internă în cadrul NATO. Potrivit directorului general al NCIA, Kevin Scheid, numărul conferințelor video cu nivel de clasificare impus a crescut de 6 ori, în timp ce numărul celor cu nivel ”restricted” și al celor cu nivel ”neclasificat” a crescut de 20 de ori, comparativ cu anul 2019. De asemenea, foarte multe exerciții militare s-au desfășurat în mediul virtual, iar membrii NATO au trebuit să învețe rapid, din mers, cum să continue să funcționeze în acest mediu virtual care, mai nou, a devenit hibrid. Referindu-se la acest aspect, Scheid a completat că „*schimbările organizaționale și culturale sunt dificile și adesea necesită o criză pentru ca aceasta să se producă*”.

Programul NATO pentru elicoptere multirol de nouă generație

NATO a planificat inițierea unui Program pentru dezvoltarea în format aliat a unui nou elicopter multirol, care pregătește terenul pentru o competiție între industriile de profil din SUA și Europa. Acest proiect a fost generat de dorința mai multor state aliate de a introduce în înzestarea propriilor flote aeriene un elicopter modern cu funcțiuni multiple. Pentru aceasta s-a propus un efort întrunit pentru a dezvolta un set de cerințe tehnico-militare comune, precum și pentru a stabili un calendar necesar proiectării, dezvoltării și intrării în serviciul de luptă în jurul anului 2035.

Sursa: Sikorski-Boeing (Elicopterul Defiant X)

Plecând de la aceste considerente, cinci state membre NATO (Franța, Germania, Marea Britanie, Italia și Grecia) **au semnat deja anul trecut scrisorile de intenție pentru a coopera în vederea elaborării cerințelor pentru capabilitatea aeriană aliată de nouă generație Next Generation Rotorcraft Capability (NGRC). În perioada ce a urmat, alți câțiva aliați** (Olanda și Spania) **și-au manifestat interesul de a se alătura programului, care se va finaliza probabil în 2021 printr-um memorandum de înțelegere.**

În timp ce programul se află încă în faza de proiectare, Alianța va găzdui „o zi a industriei" pentru programul NGRC, undeva la jumătatea lunii septembrie, la sediul Agenției NATO pentru Asistență și Achiziții (NSPA) din Luxemburg. Potrivit invitației, evenimentul este privit mai mult ca o oportunitate pentru colectarea de informații referitoare la viitorul program, bazat pe setul preliminar de cerințe și pentru pregătirea mai bună a etapelor preliminare începând cu conceptul de bază.

În viziunea celor implicați deja, NRGC este imaginat ca un vehicul aerian fără pilot, condus de la distanță, cu o abordare modulară a sistemelor, care ar putea permite actualizări digitale fără probleme și eficiente ca și costuri. Aeronava ar trebui să aibă o autonomie de zbor de peste 1650 kilometri (fără a fi alimentată cu combustibil), cu o anduranță de 8 ore și cu capacitatea de a îndeplini misiuni diverse. Printre care aterizare pe platforme multiple, operațiuni speciale de căutare/salvare și evacuare medicală. De asemenea, elicopterul ar trebui să aibă o capacitate de transport cuprinsă între 10 și 17 tone. Se dorește ca noua aeronavă să poată fi dezvoltată pentru toate variantele de întrebuințare – la forțele terestre, aeriene și maritime. NSPA oferă și posibilitatea unei platforme separate în situația în care fuselajul comun ar crea unele situații speciale. Costurile unei astfel de aeronave nu au fost încă dezvăluite de NATO, însă potrivit surselor se estimează un cost ideal nu mai mare de 35 milioane Euro, în timp ce costurile pentru o oră de zbor s-ar situa între 5000 și 10000 Euro.

În afara statelor europene, și-au exprimat interesul și SUA de a se alătura programului NATO, pe fondul lansării de către acestea a propriului program pentru construirea unei aeronave de asalt cu rază lungă de acțiune (***Future long-range assault aircraft – FLRAA***), după ce în martie a încheiat înțelegeri cu lideri de domeniu din industria de aeronave (Boeing-Sikorski și Bell).

Chiar dacă cele două proiecte, NRGC și FLRAA, sunt, până în prezent, independente, surse din piața de armamente (Forecast International) afirmă că se încearcă elaborarea acelorași cerințe operaționale, cu scopul de a fi asigurată interoperabilitatea programelor. De asemenea, în situația alăturării SUA la programul comun aliat, este foarte probabil ca cel care va câștiga contractual FLRAA să devină un candidat important și pentru programul NATO. Numai că, națiunile care au aderat deja la NRGC vor încerca să ofere un rol important în efortul comun propriilor industrii de apărare.

În acest sens, Franța, Germania și posibil Spania vor acționa probabil pentru ca Airbus să primească rolul de lider în dezvoltarea noilor elicoptere, în timp ce Italia și Marea Britanie vor favoriza pe cât posibil Leonardo, care este interesat și de proiectul american FLRAA. Analiștii nu exclud însă o înțelegere între cei doi giganți europeni pentru dezvoltarea unui design european și care ar deveni cu siguranță astfel favorit pentru programul NRGC.

Asociația „Soluții Integrate de Securitate, Apărare și Intelligence – I2DS2" este un *think tank* românesc a cărui principală misiune este promovarea, susținerea, dezvoltarea și diseminarea de orientări, analize, politici și strategii în domeniile securitate, apărare și intelligence.

În îndeplinirea misiunii sale, I2DS2 elaborează studii și analize, formulează recomandări de politică publică, organizează programe de instruire, mese rotunde, seminarii și conferințe, participă în diverse formate de parteneriate naționale și internaționale cu entități publice și private, elaborează și implementează proiecte cu obiective specifice domeniilor securitate, apărare și intelligence.

I2DS2 este „o comunitate deschisă pentru securitatea națională" și se raportează la deviza „împreună pentru o lume mai sigură".

Fotografiile de pe coperta 1 și coperta 4 sunt preluate de pe site-ul www. unsplash.com,
Autori: Joshua Sortino, 丁亦然, SpaceX, Kendall Ruth, Robert Thiemann, Richard R. Schünemann, Michael Afonso (Coperta față), NASA (Coperta spate)

Asociația „Servicii Integrate de Securitate, Apărare și Intelligence"
București, Bd. CAROL I nr. 54, et.2, ap. 2, cam. 4, Sector 2
Nr. Reg. Special **48/21.05.2019**, CIF: **41374789**
www.i2ds2.org, office@i2ds2.org